

Kjære alle sammen!

Gratulerer så mye med dagen!

Jeg står her i dag med både **ydmynhet** og **alvor**, men også med **håp**!

Ydmynhet for den innsatsen og det offer våre sjøfolk la ned under andre verdenskrig.

Under andre verdenskrig ble norske sjøfolk en avgjørende del av blodomløpet som holdt den frie verden i live.

Norge var ved krigsutbruddet i 1939 verdens fjerde største sjøfartsnasjon.

Og mer enn 1000 skip ble etter hvert organisert gjennom Nortraship.

Livsviktige forsyninger med olje, drivstoff, mat og krigsmateriell ble fraktet over farefulle hav der aksemaktenes ubåter, miner og krigsskip truet.

Likevel fortsatte de norske sjøfolkene å seile,

-ofte under ekstreme forhold og med livet som innsats.

Men ikke alle kom hjem.

Havet ble et siste hvilested for tusenvis av nordmenn under krigen.

Sjøfolkene i handelsflåten og Marinen bar en særlig tung byrde,

og til sammen utgjorde tapene til sjøs nær halvparten

– av alle de 10.000 norske krigsofrene.

Den geografiske avstanden de norske sjøfolkene hadde til det samfunnet de hadde tjent, gjorde at det kunne være vanskelig å forstå hva de hadde opplevd og hvor mye de hadde ofret.

Dette må vi være oppmerksomme på også i dag.

Når vi i forrige uke markerte frigjørings- og veterandagen 8. mai,

bestemte vi oss for at veteraner fra Forsvarets maritime operasjoner skulle vies ekstra heder og ære.

Deres innsats foregår ofte langt unna, ute av syne for de fleste av oss.

Men den er helt avgjørende -for sikkerhet, -for tilstedeværelse.

Alvoret som gårsdagens og dagens sjøfolk har levd med,

har også vi som samfunn i økende grad fått kjenne på de siste årene.

Det er krig i Europa, i Midtøsten og i Afrika.

Farer vi for bare få år siden knapt viet en tanke,
oppleves nå som urovekkende nære.

Igjen snakker vi om beredskap, tilfluktsrom og forsyningssikkerhet.

Alvoret er tilbake.

Som samfunn kan vi ikke improvisere de kunnskapene og den erfaringen som våre sjøfolk har
utvist.

Som samfunn må vi forberede oss.

Kollektivt og individuelt.

2026 er utpekt som Totalforsvarsåret i Norge.

Landets sivile og militære ressurser skal fortsette å utvikle planer og trene sammen på å
forebygge kriser, væpnet konflikt og krig.

Det oppleves kanskje ubehagelig, og mange føler på uro.

Det er behov for oss ALLE!

Men Totalforsvarsåret betyr også noe mer:

Det er en erkjennelse av at vår sikkerhet bygges hver dag

– i lokalsamfunn, i institusjoner, og i enkeltmenneskers vilje til å bidra.

Og dette gir meg håp.

For jeg har sett hvem det er som bor i landet vårt.

Hvert år møter jeg mange av de flere hundre unge kvinner og menn som har søkt seg til
Forsvarets befals- og offisersutdanninger.

Dette er kvikke unge mennesker.

De innehar akkurat den spiriten

-som et samfunn som kjenner på et stort alvor trenger.

De bringer **håp**.

Disse unge menneskene møter en annerledes hverdag.

En hverdag hvor alvoret har senket seg over Europa.

De bidrar til å trene ukrainere i blant annet Polen, Storbritannia -og i Norge.

Dette er tøffe påkjenninger, både kroppslig og mentalt.

Disse er også våre veteraner – for vi erkjenner at nye oppdrag skaper nye veteraner.

Jeg håper – og tror –at vi nå er flinkere til å gi dem den anerkjennelsen og ivaretakelsen de skal ha.

For vi forsømte oss -den gangen krigsseilerne vendte hjem.

Det skal vi ikke gjøre igjen.

**EVIG HEDER SKAL DE HA. EVIG TAKK.
GRATULERER MED DAGEN, ALLE SAMMEN!**